

Proces usamodzielniania się śledzonych telemetrycznie bielików *Haliaeetus albicilla* z Parku Narodowego „Bory Tucholskie” w okresie post-pisklęcym

Dariusz Anderwald

Komitet Ochrony Orłów/ Leśny Zakład Doświadczalny SGGW w Rogowie

Karolina Lubińska

Park Narodowy „Bory Tucholskie”

https://www.researchgate.net/publication/367340223_ORYGINALNA_PRACA_NAUKOWA_Proces_usamodzielniania_sie_sledzonych_telemetrycznie_bielikow_Haliaeetus_albicilla_z_Parku_Narodowego_Bory_Tucholskie_w_okresie_post-pisklecy

W latach 2019-2020 w ramach badań ekologii przestrzennej bielika w Parku Narodowym „Bory Tucholskie” (PNBT) dużym pisklętom przekazano 4 rejestratory GPS. W 2019 roku w te urządzenia zostały wyposażone pisklęta z dwóch różnych gniazd, a w 2020 kolejne dwa pisklęta z tych samych gniazd. Wykazano, że rozproszenie młodych bielików poprzedzone jest kilkutygodniowym okresem przygotowawczym, podczas którego duże pisklęta przechodzą kilka charakterystycznych etapów: latanie słabo lotnych strąków na gałęziach, krótkie loty szkoleniowe poza gniazdo, loty ukierunkowane na żerowisko lądowe (<3 km) i długodystansowe (>3 km) loty eksploracyjne. Pierwsze loty badanych osobników poza teren gniazda odbyły się między 6 a 13 lipca, natomiast pierwsze loty na żerowiska miały miejsce między 28 lipca a 7 sierpnia. Wszystkie śledzone osobniki rozpoczęły dłuższe loty badawcze (N=64, X=16), z maksymalną odległością 43,2 km od gniazda (X=11,76 km, Me=10,01 km) w okresie od 9 sierpnia do 1 września. W obu latach badań pisklęta z tego samego obszaru lęgowego opuściły gniazdo i jego okolice w trzecim tygodniu sierpnia i przenieśli się 1300 m na NE, na półwysep głównego jeziora Parku. Od 5 do 22 października swój okres niepodległości rozpoczęły młode bieliki z Parku Narodowego „Bory Tucholskie”. Młode osobniki w ciągu pierwszych 30 dni od opuszczenia terenu lęgowego opuszczały Park w różnych kierunkach pokonując odległości od 39 do 80 km, stosując strategię gwałtownego przemieszczania się i nomadyzmu, stopniowo eksplorując żerowiska.